

Faculty Ethiek, Cultuur & Gedrag: 'Dit is de hartslag van het beroep'

Met de meerjarenvisie 'Een beroep met toekomst' heeft de NBA in 2018 de ambitie neergelegd het beroep te ontwikkelen en te vernieuwen. Meer samenwerking, een open houding en een beroepsorganisatie die dit faciliteert staan daarbij centraal. Essentieel onderdeel bij de uitwerking van die ambities is het opzetten van zogenoemde faculties en communities. De faculty Ethiek, Cultuur & Gedrag nadert inmiddels het einde van de pilotfase.

De NBA heeft bij het presenteren van de plannen rondom de nieuwe governance gezegd in te zetten op "een andere cultuur en een andere structuur, waarin leden van elkaar leren en waarin de beroepsorganisatie luistert en faciliteert". Faculties en communities, die de oude structuur met ledengroepen zullen vervangen, moeten daarin voorzien. Zij moeten de platforms worden voor beroepsontwikkeling en de plekken waar leden elkaar vinden op actuele beroepsthema's.

Meerwaarde

Endymion Struijs (lid bestuur NBA Ledengroep Openbaar Accountants) is vanaf het begin betrokken geweest bij de oprichting van de nieuwe faculty Ethiek, Cultuur & Gedrag. Hij ziet een duidelijke meerwaarde in het nieuwe systeem van communities en faculties. "Tot op heden was het vooral zo dat de NBA werd ervaren als een vertegenwoordiger van marktpartijen, wat ten koste gaat van de individuele ledenvertegenwoordiging. Dat zie je ook aan de bescheiden opkomst bij een ALV, de betrokkenheid van leden was niet heel groot. Tegelijkertijd zijn accountants steeds mobieler in hun carrière en wisselen ze veel van rol. Ze zijn minder verbonden aan marktpartijen in vergelijking met vroeger. Daardoor worden niet alle accountants in het oude systeem goed vertegenwoordigd, terwijl het belang van een beroepsorganisatie voor leden juist groeit. Dat vereist een andere inrichting."

Struijs noemt als voorbeeld accountants die het ene moment actief zijn in internal audit, dan weer als accountant in business, en vervolgens ingehuurd worden voor de controle van de jaarrekening. "Zo'n accountant zou dus eigenlijk alle ledengroepen in een jaar moeten aflopen. Het oude systeem werkt niet meer voor hen."

Besturingssysteem en applicaties

Maar hoe zit het dan precies met dat nieuwe systeem; wat zijn communities en faculties? Volgens de NBA vormen faculties de vier vaste fundamenteën van het beroep. Ze richten zich op de lange-termijnontwikkeling van het beroep en delen op regelmatige basis de nieuwste inzichten met alle leden. Communities worden vanuit de leden zelf georganiseerd en voeden het beroep van 'onderaf'. Leden kunnen zelf besluiten om zich te verenigen rondom een thema en daar met vakgenoten kennis delen.

'Faculties vormen samen het besturingssysteem, en communities zijn de applicaties die daarop draaien.'

Struijs legt het uit aan de hand van de werking van een computer: "Faculties vormen samen het besturingssysteem en communities zijn de applicaties die daarop draaien. Een computer heeft altijd een besturingssysteem nodig, zo ook met de faculties: die verdwijnen niet, dat zijn de vier fundamenteën van het beroep. Op een computer heb je bepaalde software draaien die op dat moment nuttig is voor wat jij met die computer wil doen. Dat kan met de loop der tijd ook

veranderen, waardoor je bepaalde software verwijdert of andere software installeert. Zo gaat het ook met communities. Leden kunnen zich verenigen in communities wanneer daar met betrekking tot een bepaald onderwerp behoefte aan is. Maar wanneer de omstandigheden veranderen kan een community zich ook weer opheffen, of doorgaan in een andere vorm."

Struijs legt uit dat de communities op hun beurt ook de faculties kunnen voeden, en dat de faculties zich ook blijven voeden met actuele kennis. "Besturingssystemen moet je ook updaten; die faculties draaien regelmatige updates, om ook de communities en alles daaromheen actueel te houden."

Hartfilmpje

Ook Margreeth Kloppenburg (columnist en auteur van 'Artikel 5') stond aan de wieg van de oprichting van de faculty Ethiek, Cultuur & Gedrag en ziet de kracht van het nieuwe systeem: "Het is laagdrempeliger. Leden krijgen meer invloed op onderwerpen die zij belangrijk vinden en dat geeft een gevoel van eigenaarschap. Daarbij komt de focus nu te liggen op de inhoud in plaats van de ledengroep, wat veel passender is. Je bent allemaal accountant, dat is het begin, en vervolgens vind je elkaar op de inhoudelijke kant van je beroep."

'Leden krijgen meer invloed op onderwerpen die zij belangrijk vinden en dat geeft een gevoel van eigenaarschap.'

Zowel Struijs als Kloppenburg zijn enthousiast over de ervaringen tijdens de pilotfase van de faculty Ethiek, Cultuur & Gedrag. Kloppenburg: "Het gaat vaak in het accountantsberoep over de kwantitatieve kant van het vak, terwijl we het hier juist hebben over de andere helft van het vak; over integriteit, over morele verantwoordelijkheid willen dragen voor je acties, het willen bijdragen aan een cultuur waar ook de jongeren generatie zich in thuis voelt. En hoe je je gesterkt kunt voelen om het goede te doen."

Overstap naar nieuwe structuur

Faculties en communities vervangen de bestaande ledengroepen. De overstap van ledengroepen naar een andere structuur logischerwijs volgt uit de evolutie van het accountantsberoep, aldus de NBA. "Het criterium om lid te zijn van een ledengroep is de aard van het dienstverband, daarnaast kan een accountant maar van één ledengroep lid zijn. Inmiddels constateren wij dat die gedachte achterhaald is. Veel leden vervullen meerdere functies, al dan niet in deeltijd. Bovendien zien we dat leden elkaar opzoeken vanwege hun beroepsmatige werkzaamheden, veel meer dan vanwege hun dienstverband. Daarbij willen leden zich niet laten beperken tot één thema of vakgebied."

Het inrichten en vormgeven van faculties en communities doet de NBA samen met leden. "Dat is een geleidelijke weg die we proefondervindelijk afleggen, en waarin we de ervaringen die we opdoen gebruiken om voortdurend aan te passen en te verbeteren."

In aanloop naar de ledenvergadering van 14 december aanstaande is de zogenoemde 'Kerngroep' van betrokken leden recent bijgepraat over de jongste stand van de nieuwe governance. Daarbij gaf bijna zeventig procent van de deelnemers aan positief te staan tegenover de plannen voor een nieuwe bestuurlijke inrichting. Een kwart van de aanwezigen gaf aan nog vragen te hebben over opzet en inrichting van de nieuwe structuur van de NBA.

De afkorting van Ethiek, Cultuur & Gedrag is ECG, dezelfde afkorting die gebruikt wordt voor een hartfilmpje, aldus Struijs. "Deze faculty draait om de hartslag van het beroep. Als de hartslag niet goed is, functioneert de rest van het beroep ook niet. Dat deze faculty er is, dat is sensationeel. Accountants maken daarmee een ruk naar het 'alfa'-domein, waar vakgebieden als wijsbegeerte en retorica in zitten. Dat moet ook, om relevant te blijven als beroepsgroep. We houden met de ECG-faculty de vinger aan de pols van de samenleving en zorgen dat we met beide benen op de grond blijven staan. En dat is belangrijk, want die samenleving, daar zijn we van afhankelijk."

'Integriteit vormt de basis van het vak.'

Kloppenburg vindt het ook een goed signaal dat deze faculty er is voor elke accountant: "Integriteit vormt de basis van het vak. Dus is het logisch dat iedere accountant deelneemt aan deze faculty. En dat is krachtige communicatie: als je het zo vormgeeft, dan laat je ook zien waar je voor staat."

Faculties en communities

Faculties vormen - elk voor hun eigen kennisgebied - een centrum voor beroepsbrede ontwikkeling

gericht op de lange termijn. Tegelijkertijd moeten de faculties voor leden inspiratiebronnen vormen voor hun eigen competentie-ontwikkeling. De NBA onderkent vier faculties, die de fundamentele vormen onder het beroep:

- Accounting & Reporting Accounting: opstellen, samenstellen, verslaggeving en financieel beheer;
- Audit & Assurance: Controle en zekerheid verschaffen;
- Business & Management: Vitale bedrijfsvoering, strategie, interne beheersing, governance, performance management en financiering;
- Ethiek, Cultuur & Gedrag: Ontwikkelen en onderhouden professioneel-kritische en objectieve beroepshouding.

Om ook de blik van buiten te betrekken bij de beroepsontwikkeling hebben zowel leden als niet-leden zitting in het bestuur van faculties. De faculties bepalen hun eigen agenda en worden daarbij gevoed door individuele leden, kantoren, werkgroepen, commissies en communities.

Communities bieden leden de mogelijkheid zich *bottom-up* te organiseren. Denk aan een specifiek thema, fase in carrière, sector of een specialisme, zoals: fraudebestrijding, young pros, mkb, de zorg of forensisch accountants. Ook regionale communities zijn mogelijk: afdelingen, accountants werkzaam in de grensstreek etc. "Communities krijgen de beschikking over een digitaal platform. Hiermee kunnen leden snel en eenvoudig communiceren, informatie delen, ervaringen en ideeën uitwisselen en persoonlijke vragen stellen", aldus de NBA. De beroepsorganisatie is kortgeleden begonnen met het opzetten en testen van het digitale communityplatform. De eerste twee communities die op dit nieuwe platform van start gaan zijn Planet Finance en Accounttech.

Ook wijst Kloppenburg, als niet-accountant een vertegenwoordiger vanuit dat alfa-domein, op de waarde van de blik van buitenaf: "Omdat je geen accountant bent, ontstaat er een ander gesprek. Daar wordt iedereen heel enthousiast van. Veel beroepsgroepen hebben vaak de indruk dat het alleen mogelijk is met vakgenoten de diepte in te gaan over je vak, maar het blijkt vaak verfrissend te zijn en energie te geven als je buitenstaanders binnenlaat. Dat hebben mensen in deze pilot ook zo ervaren."

- NBA Agendastuk Governance: [Vitale gemeenschap en centrum van beroepsontwikkeling – De volgende stap naar een vernieuwde beroepsorganisatie](#)

Deel dit artikel

Björn Remmerswaal is redacteur van Accountant.nl.

GERELATEERD

MAGAZINE | 01 maart 2022

'Een faculty is niet gericht op een enkel type accountant'

[Duiden van huidige ontwikkelingen, richting geven aan toekomstige ontwikkelingen en aangeven hoe je deze kennis in de praktijk professioneel toepast. Het zijn de... →](#)

AUDIT & ASSURANCE | 20 december 2021

Faculty Audit & Assurance: 'Als je samen optrekt, ga je pas echt onomstreden kwaliteit leveren'

[Duiden van huidige ontwikkelingen, richting geven aan toekomstige ontwikkelingen en aangeven hoe je deze kennis in de praktijk professioneel toepast. Dat zijn de... →](#)

OPSTELLEN, SAMENSTELLEN EN VERANTWOORDEN | 02 december 2021

Faculty Opstellen, Samenstellen en Verantwoorden: 'De zorgen die leven onder onze leden zijn de projecten die we moeten oppakken'

Duiden van huidige ontwikkelingen, richting geven aan toekomstige ontwikkelingen en aangeven hoe je deze kennis in de praktijk professioneel toepast. Dat zijn de... →

BUSINESS & MANAGEMENT | 25 november 2021

Faculty Business & Management: 'We gaan samen dingen uitvinden'

Duiden van huidige ontwikkelingen, richting geven aan toekomstige ontwikkelingen en aangeven hoe je deze kennis in de praktijk professioneel toepast. Dat zijn de... →

ETHIEK, CULTUUR & GEDRAG | 17 november 2021

Faculty Ethiek, Cultuur & Gedrag: 'Voor integriteit heb je anderen nodig'

Duiden van huidige ontwikkelingen, richting geven aan toekomstige ontwikkelingen en aangeven hoe je deze kennis in de praktijk professioneel toepast. Dat zijn de... →
